శిష్టప్రశ్న

ఎవరైనా అందమైన చెప్పులు తొడుక్కుంటే మనము చూచి 'ఎక్కడ కొన్నారండీ యివి, బాగున్నాయి' అని అంటాము. ఆ మాటలు మనం ఏదో యథాలాపంగా అనాకాంక్షితంగా అంటామే కాని ఆ చెప్పులు మనకు కావాలనే కోరికను మనస్సులో పెట్టుకొని అనముగదా!

కాని కాంతయ్యగారు నా విషయంలో అల్లాగ అనుకొన్నారని అన్నగారు చెప్పారు. అనుకుంటే అనుకొనే వుండవచ్చు. ఎందుకంటే దాని తరువాత జరిగిన కొన్ని విషయాలు అల్లాగ అనుకొంటానికి అవకాశం ఇచ్చినవి.

అసలు జరిగింది ఏమిటీ అంటే - రెండు నెలలక్రింద నేను బెజవాడకు వెళ్ళాను. రేడియో స్టేషనులో ఏదో పని ఉంటే చూచుకువస్తుంటే శాస్త్రి కనపడి, 'మీ అన్నగారు వచ్చారయ్యా, డాక్టరుగారింట్లో వున్నారు' అన్నాడు. సరే ఆ రోజున ప్రయాణం మానేసి డాక్టరుగారింటికి వెళ్ళాను. అన్నగారిని కలుసుకొన్నాను. మేము ఇద్దరం మాట్లాడుతూ వున్నప్పుడే డాక్టరుగారి స్నేహితుడు కాంతయ్యగారు వచ్చారు. అన్నగారు ఆయనను నాకూ నన్ను ఆయనకూ పరిచయం చేశారు. ఆ మాట ఎందుకు అనవలసి వచ్చిందో జ్ఞాపకం లేదుగాని నేను మటుకు కాంతయ్యగారితో 'మీ చెప్పులు బాగున్నయి అండీ' అని అన్నమాట నిజం.

ఆ రాత్రి నేను అక్కడే పడుకొన్నాను. చాలాప్రొద్దుపోయిందాకా అన్నగారూ నేనూ మాట్లాడుతూ కూర్చున్నాము. పన్నెండింటికి కామాలు నిద్రపట్టింది. మళ్ళీ వెంటనే లేచాను, మూడుగంటలబండికి బందరు వెళ్లిపోవటానికి. ఆ బండికి వెళ్ళకపోతే మరునాడు స్కూలుకు అందుకోలేను.

అందుకని రెండున్నరకే లేచాను. అరగంటలో రైలు స్టేషనుకు వెళ్ళాలి. సుమారు ఒక అరమైలు నడచి, అన్నగారిని లేపి నేను వెడుతున్నానని చెపితే ఆయన 'తొందరగా వెళ్ళు, టైము కావచ్చిం'దన్నాడు.

అక్కడ లైటు లేదు. చీకటిగా వుంది. లేవటమే ఆలస్యంగా లేచాను. పైగా

ఆయన టైము అయిందని కూడా అన్నారు.

అందుకని హడావుడిగా బయలుదేరాను. నా చెప్పులు కనపడలేదు. అక్కడ నాలుగైదు జతలున్నవి. అన్నీ కొంచెం హెచ్చుతగ్గుగా ఒకే మోస్తరుగా వున్నవి. అయినా నేను నా బుద్ధినంతా వినియోగించే నా చెప్పులు జాగ్రత్తగా ఏరుకొని తొడుక్కొనివెళ్ళాను. స్టేషనులోనికి వెళ్ళి దీపాలముందు చూచుకొందునుగదా, అవి నావి కాదు!

ఆ చీకటిలో, హడావుడిలో, నిద్రమత్తులో పొరపాటున అవి తొడుక్కొచ్చాను. అవి నాకు సరిగ్గా సరిపోవటం మూలాన అవి నావి కావేమోనని అనుమానం అన్నా కలగలేదు.

అవి కాంతయ్యగారి చెప్పులు! అరెరె! ఎంతపని జరిగింది. ఇప్పుడెల్లాగా - అనుకొన్నాను. కాని ఏంలాభం. బండి బయలుదేరే సమయం అయింది. వెళ్ళి యిచ్చి రావటానికి టైములేదు. ఒకవేళ వెళ్ళినా ఆ చీకట్లో నా చెప్పులు కనపడతయ్యా ఏమన్నానా. ఈ తభాకు వెళ్ళిపోదాము. మళ్ళీ పదిరోజులలో బెజవాడ వస్తునేవుంటిని. అప్పుడు యీ చెప్పులు యిచ్చేసి నావి నేను తీసుకొనిపోవచ్చును. ఇంతలో వచ్చిన ప్రమాదము యేముంటుందిలే అని అనుకున్నాను. గాని, యిదంతా ఒక పెద్ద అల్లరిఅయి నామీద విరుచుకుపడుతుందని నేను అనుకోలేదు. ఇంతకూ సరిగ్గా ఆలోచించటానికి టైము కూడా లేకపోయింది. రైలుకూసింది. నేను చటుక్కున బండిలో యెక్కి కూర్చున్నాను. ఆ చెప్పులు నా కాళ్ళనే వుండిపోయినయి.

నా చెప్పులు డాక్టరుగారింట్లో వదిలేసి వచ్చాను. కాబట్టి యీ చెప్పులే నేను తొడుక్కొని తిరగవలసిన అగత్యం యేర్పడ్డది. అందుకని వేసుకు తిరుగుతున్నాను.

ఆ చెప్పుల అడుగున కొద్దిగా చినుగులు వున్నయి. రోడ్డుమీద నడుస్తుంటే గులకరాళ్ళు కాలిగి గుచ్చుకొంటున్నవి. అందుకని రబ్బరు టైరు వేయిస్తే కాలిక్రింద మెత్తగా వుంటుంది - వేయిద్దామా అని ఒక ఆలోచన వచ్చింది. అవి మళ్ళీ యిచ్చేసేవేగదా, యెందుకు ఓ పావలా దండుగ పెట్టడం అని కూడా అనుకొన్నాను. అనుకున్న వాడిని ఊరుకోకూడదూ! కర్మ ఊరుకోనియ్యలేదు. పోనీలే, వున్నన్నాళ్ళు హాయిగా తొడుక్కుందాం, పావలాలో వచ్చిన నష్టం యేముంది. అని అనుకొని

రబ్బరుటైరుకూడా వేయించాను.

చెప్పులుమటుకు చాలా అందంగా వున్నయి. ప్రతివాడూ చూచి, 'చాలా బాగున్నాయి - ఎక్కడ కొన్నావో చెప్పు' అని అడగటం సాగించారు.

ఏం చెప్పేది జవాబు! యివి నావి కావు. యెవరివో తొడుక్కొని వచ్చానని యెట్లాచెప్పేది! అందుకని 'యివి యీ వూళ్ళో కొన్నవికావు. మద్రాసులో కొన్నాను' అని చెప్పవలసివచ్చింది.

నేను ఆయన చెప్పులు తొడుక్కొని తిరుగుతున్నాననీ, వాటికి రబ్బరుటైరు వేయించి స్వంతం చేసుకొన్నాననీ పైగా మద్రాసులో కొన్నానని చెబుతున్నాననీ కాంతయ్యగారికి తెలిసిందట. ఇక ఆయన నన్ను గురించి ఏమనుకొంటాడు!

కర్మ అల్లాగ తోసుకొచ్చింది. నేను ఆ రోజునే అనాలోచితంగా మీ చెప్పులు బాగున్నయి అనటం, అవే తొడుక్కుని రావటం, అందరితోనూ మద్రాసులో కొన్నానని చెప్పటం, పైగా అవి నా స్వంతమే అయినట్లు బాగు చేయించుకోవటమూ యివన్నీ కలిపి ఆలోచిస్తే ఆయనకు యేంతోస్తుంది! నేను కావాలని బుద్ధిపూర్వకంగా ఆ చెప్పులు యెత్తుకొచ్చానని ఆయన అనుకొన్నాడంటే అందులో ఆశ్చర్యపడాలిసిన విషయంలేదు. అనుకొనే వుంటాడు.

కాని దైవసాక్షిగా చెబుతున్నాను; నాకు అటువంటి వుద్దేశం యేకోశానాలేదు. అనాలోచితంగా చేశాను యీ పనులన్నీ. దాని ఫలితం అనుభవించాను.

ఈ చిన్ని పొరపాటువలన యింత వుపద్రవం వస్తుందని నేను అనుకోలేదు. అన్నగారు వచ్చి చెప్పిందాకా నాకు ఆ విషయమే తోచలేదు. ఒకరోజున ఆయన నాకు కనపడి, 'నీవు డాక్టరుగారింటికి వచ్చిన ఓ పెద్దమనిషి. చెప్పులు తొడుక్కుని వచ్చావుటగదా' అన్నారు. 'నిజమే పొరపాటున తొడుక్కొచ్చాను. ఈ తభా బెజవాడ వెళ్ళినపుడు యిచ్చేస్తాను' అన్నాను.

ఈ పని నేను బుద్ధిపూర్వకంగా చేశానని ఆయన అనుకొని పోతాడని నాకు గుండెలలో భయంగానే వుంది. అందుకని అనేక విధాల ప్రాధేయపడి, చెప్పాను - దురుద్దేశం యేమీ లేదనీ, కేవలం పొరపాటనీ!

చెప్పంగా చెప్పంగా ఆయన నమ్మాడు. నామీద కాస్త జాలికలిగింది కూడా. కలిగి యిల్లాగ అన్నాడు.

'సరే, యేదో అయిపోయిందేమో అయిపోయింది. చెప్పులు మళ్ళీ యియ్యావద్దు – పెట్టావద్దులే. ఊరుకో. ఆ చాయలకుమటుకు పోవద్దు. బెజవాడకు యేదైనా పనిమీద వెళ్ళినప్పుడు కాస్త అటూ, యిటూ, వెనకా, ముందూ చూస్తూ నడు, ఆ కాంతయ్య కనపడతాడేమోనని! అతడుగాని అతని స్నేహితులుగాని కనపడితే, కాస్త తప్పించుకు తిరుగు.'

'ఏమండీ, ఎందుకు అల్లాగ అంటున్నారు?' అన్నాను.

'వాళ్ళూ – నీవు బుద్ధిపూర్వకంగానే ఆ చెప్పులు తీసికొని వెళ్ళావని అనుకొంటున్నారు. అందుకని వాళ్ళకు కోపం వచ్చింది. వాళ్ళు యేంచేసినా చేయగలరు. తీరా చెయ్యి చేసుకొన్నతరువాత యేమనుకొని యేంలాభం? ముందుగా జాగ్రత్తపడు. ఎందుకు చెప్పానో నా మాటవిను' అన్నారాయన.

నన్నుగురించి అవతలవాళ్ళు యిల్లాగ అనుకొన్నారని విని నేను నిలువున నీరైపోయినాను. దుఃఖం వచ్చి అన్నాను, 'మీరైనా చెప్పకపోయినారా అన్నాగారూ, నేను అల్లాంటి మనిషి కాదు, పెద్దమనిషినని.'

నా మాటలు ఆయన విని విచారంగా ముఖంపెట్టి 'చెప్పాను తమ్ముడూ, చెప్పాను. అయితే యేంలాభం, వాళ్ళు వినలేదు. నీవు పెద్దమనిషిలాగ వాళ్ళకు కనుపించలేదుట!' అన్నారు.

నాకు చాలా కష్టం కలిగింది. దుఃఖం వచ్చింది. అన్నగారు కూడా చాలా విచారపడుతున్నట్లు కనపడ్డారు. ఇద్దరం కూడా కాసేపు మాట్లాడకుండా, ఒకరినొకరు చూస్తూ కూర్చున్నాము. ఆయన కళ్ళల్లోనూ, ముఖవైఖరిలోనూ, కనబడుతూనే వుంది – ఆయనకు నాయందు సానుభూతి వున్నట్లు. ఆయన నాయందు జాలిచూపుతూ చివరకు 'యిక యెందుకులే అదంతా. అయినా నీవు చేసేదీ యేమీలేదు. నీ జాగ్రత్తలో నీవు వుండు' అని హితవు చెప్పి వెళ్ళిపోయినాడు. 'ఇట్లా వచ్చిందే కర్మం' అని అనుకొని నేను ఆ వంతెనపైన అల్లాగే కూర్చున్నాను.

సంజెకాంతులు క్రమంగా మాయమైనవి. చీకట్లు కమ్ముకొన్నాయ్. ఈ విచిత్రాన్ని చూచి నక్షత్రాలు నవ్వుకొన్నాయి. నేను యీ అవమానంలో నుంచి ఎల్లాగ బైటపడాలో తోచలేదు.

ఎంత ఆలోచించినా అన్నగారు చెప్పినదానికంటే మంచి ఆలోచన యింకొకటి యేదీ తోచలేదు. దాని తరువాత ఒకటి రెండుసార్లు బెజవాడ వెళ్ళినాకూడా ఆ డాక్టరుగారి యింటివైపుకు వెళ్ళలేదు. బజారులో తిరిగేటప్పుడు కూడా వాళ్ళ కళ్ళపడలేదు. కాని ఆయన నన్ను పెద్దమనిషిగా యెంచలేదే! నాలో పెద్దమనిషితనం యే విధంగా లోపించిందా అన్న విచారంమటుకు నన్ను విస్తారం బాధపెట్టింది. ఈ నా ప్రవర్తన వాళ్ళ అనుమానాన్ని మరీ బలపరుస్తున్నదీ – అన్న విషయం డాక్టరుగారి దగ్గరనుంచి ఒక రోజున ఉత్తరం వచ్చిందాకా నేను గుర్తించలేదు. ఆ ఉత్తరంలో యిట్లా వ్రాశారు.

'మీరు మా యింటికి రావటం బొత్తిగా మానేశారు. ఈమధ్య బెజవాడ ఒకటి రెండుసార్లు వచ్చీకూడా నన్ను చూడకుండా వెళ్ళిపోయినారు. ఇదేమీ బాగుండలేదు. నేనూ, యితర స్నేహితులూ మిమ్ములను చూడాలని తహతహలాడుతున్నాము. ఈ తఖా మీరు తప్పకరండి. రాకపోతిరా మాటదక్కదు.'

ఈ ఉత్తరాన్ని బట్టి వాళ్ళ వుద్దేశం స్పష్టంగా తెలిసిపోయింది. అన్నగారు చెప్పింది అక్షరాలా నిజం అయింది అనుకొన్నాను. 'మాటదక్కదు' అనటంలో వాళ్ళ వుద్దేశం తెలియనే తెలిసింది.

కాని యెన్నాళ్ళని యిల్లాగ తప్పుకు తప్పుకు తిరగటం? ఛీ, యిది దొంగపని అనిపించింది. నా ప్రవర్తన నాకే అసహ్యం వేసింది.

అప్పుడు నాకు ఒకటితోచింది. ఈతఖా వెళ్లినపుడు యేమైనాసరే వాళ్ల చెప్పులు వాళ్ళకు యిచ్చేయాలె. ఇచ్చి క్షమించమని కోరాలె. క్షమిస్తారా సరే సరి – క్షమించరూ, జరగవలసింది జరగనీయి. అంతేకాని దొంగపని చేసిన వాడిలాగ యిల్లాగ భయపడుతూ తప్పుకు తప్పుకు తిరగటం మటుకు మంచిపని కాదని నిశ్చయించుకొన్నాను.

చెప్పులుకూడా కొత్తగానే వున్నవి. రంగుపోలేదు. అరిగిపోలేదు. అడుగున రబ్బరుటైరు వేయటం మూలాన సుఖకరంగా కూడా వున్నాయి. ఆ ఆసామీ వీటిని

మళ్ళీ చూచినపుడు, పాపం జాగ్రత్తగానే వాడాడు. తొక్కి పాడుచేయలేదు అని అనుకొంటాడు గదా అని నేను కాస్త తృప్తిపడుతూ వుండేవాడిని.

ఆ చెప్పులు తొడుక్కున్నప్పుడల్లా అనుకుంటూ వుండే వాణ్ణి. ఇక 'పదిరోజులలో యిచ్చేస్తాను. మాట దక్కుతుంది' అని రోజులు లెక్కపెడుతున్నాను.

ఇంతలో ఒక విచిత్ర సంఘటన జరిగింది. అది జరక్కపోతే నేను బ్రతికి బైటపడేవాడిని, కాని జరిగింది! అది యేమిటి అంటే –

శనివారంనాడు పొద్దున నేను కాఫీ తాగి కుర్చీలో కూర్చుని యేదో చదువుకొంటున్నాను. 'నీకోసం ఎవరో వచ్చారు నాన్నా!' అని అబ్బాయి వచ్చి చెప్పాడు. ఏవూరో కనుక్కోకపోయినావురా, అంటే 'కనుకున్నాను నాన్నా. వారిది బెజవాడట' అన్నాడు.

బెజవాడ నుంచి యెవరో వచ్చారనేసరికి నా గుండె గుభేలుమన్నది. కొందరు పాములాగ పగపడతారు. బెజవాడ నుంచి అయితే వాడే అయివుంటాడు – ఇంకెవ్వరు వున్నారు రావటానికి?

అతను రాకముందే నేను వెళ్ళి ఆయన చెప్పులు ఆయనకిచ్చేసి వున్నట్లయితే యెంత బాగుండేది! ఏదో పొరపాటున పాపం, తీసికెళ్ళాడు. మళ్ళీ తీసుకొని యిచ్చేశాడు. తొక్కి పాడుచేయలేదుకూడా అని అందరూ అనుకొనేవాళ్ళు! అల్లాగ మాటదక్కించు కొంటానికి అవకాశం లేకుండా ఆయన రానేవచ్చె! కర్మం కాకపోతే యేమిటిది!

ఇప్పుడేమనుకుంటాడు. దురుద్దేశం వుండబట్టే ఇన్నాళ్ళ నుంచి యియ్యలేదు. నిజంగా యే దురుద్దేశం లేకపోతే బెజవాడకు రెండు మూడుసార్లు వచ్చి కూడా యెందుకు యియ్యకపోవాలె అని అనుకోడూ!

వెళ్ళి యిద్దామని అనుకొంటూనే వున్నాను. ఇంతలో యీయన రానేవచ్చె! యేంజేసేది! పాపం ఆ డాక్టరుగారు నీవు చెప్పులు తీసికెళ్ళావు అని నోటితో అనకుండా ఆ సంగతి జ్ఞాపకం వచ్చేటట్లు వుత్తరం వ్రాశాడాయె! అప్పుడైనా వెళ్ళి వాళ్ళ వస్తువు వాళ్ళకు యిచ్చి రాకపోతిని.

ఛీ ఛీ అన్నీ తెలివితక్కువ పనులు చేశాను. ఇప్పుడు తీరా ఆయనవచ్చి వాకిట్లో కూర్చునె! పైగా నేను యిన్నాళ్లూ తప్పించుకు తిరుగుతున్నట్లు కూడా ఆయనకు తెలిసె! 'ఏమయ్యా ఏంపని ఇది' అని నిలవేసి నాలుగూ అడిగితే ఏంజెప్పేది? ఇప్పుడు నాకు దురుద్దేశం లేదని యెంత చెపితే యేం లాభం? నమ్ముతాడా యేమన్నానా! ఇల్లాగ పరిపరి విధాల మనస్సు పోయి యమయాతన పడ్డాను కాసేపు.

చివరకు ఏమన్నాకానీయమని వసారాలోకివచ్చాను. అక్కడ కూర్చున్నది కాంతయ్యకాదు. యెవరో కొత్త మనిషి.

ఒక్కనిమిషం సేపు ఆలోచించాను – యీయన యెవరూ అని! అట్టేసేపు ఆలోచించకుండానే ఆయన యెవరై ఉండేదీ నామనస్సుకు తోచింది. ఈయన తప్పకుండా కాంతయ్య పంపిన మనిషి! ఆ ముఖమే చెపుతున్నది – చెప్పుల కోసం వచ్చినట్లు.

ఇదీ ఒకందుకు మంచిదే అనుకొన్నాను. అసలు ఆయనకు ఉన్నంత కోపం, ఈయనకు ఉండదు. ఈయనకిచ్చి పంపిస్తే సరిపోతుందని కాస్త మనస్సుకు శాంతి గలిగింది.

వెంటనే చెప్పులు తెచ్చి ఆయన ముందు పెట్టి 'క్షమించండి. పొరపాటున తొడుక్కొచ్చాను' అని అనేవాణ్ణే కాని ఆక్షణంలో ఒక సందేహం వచ్చింది. అసలు ఈయన కాంతయ్య పంపిన మనిషేనా అని!

కాంతయ్య పంపిన మనిషి కాకపోతే మనింటికి ఎందుకొస్తాడు? ఆ వాలకం తెలుస్తూనే ఉంది. కాని అయినా యెందుకో ఆ సందేహం వచ్చింది.

వచ్చి. 'ఏమండీ, చెప్పులకోసం వచ్చారా?' అని అడిగాను. ఆయన అడిగిందాకా ఉండకుండా మనమే ముందు ఆయన వస్తువు ఆయన కియ్యటానికి ఆదుర్దా కనపర్చటం వలన, మన నిర్దోషిత్వము కొంత ప్రకటితము అవుతుందని నా ఊహ.

ఆ పెద్దమనిషి తెల్లపోయి, 'చెప్పులేమిటండీ?' అన్నాడు.

నేనూ తెల్లపోయినాను, యీయన కాంతయ్యగారు పంపిన మనిషి కాకపోతే ఇంకెవరా అని!

ఇంకా నయం – చెప్పులు రెండూ తెచ్చి ఆయన ముందు పెట్టి క్షమించమన్నాను కాను. అన్నట్లయితే నవ్వులబాటు పని అయ్యేది అనుకొని, 'నేను ఏదో, అనుకున్నాను లెండి, అయితే మీరు ఎవరో, ఎందుకొచ్చారో చెబుతారా' అన్నాను.

ఆ పెద్దమనిషి. "మాది గుడివాడండి – శాస్త్రిగారు పంపారు" అని మిగతా విషయము నన్ను గ్రహించమన్నట్లు చూశాడు.

నేను నిర్ఘాంతపోయినాను. ఈ శాస్త్రి యెవరు నా ప్రాణానికి! కాంతయ్య చెప్పులు తెచ్చినట్టుగా వాడిగొడుగేమైనా తెచ్చానా యేమిటి కర్మం ఎప్పుడైనా! నాకేమి జ్ఞాపకం రాలేదు.

ఆ వచ్చిన పెద్దమనిషి ఆ ఒక్కమాట అని ఊరుకున్నాడు. ఆ పేరు చెప్పటంతోనే ఏదో విషయం జ్ఞాపకం వస్తుందని ఆయన ఊహ అయిఉంటుంది. అల్లాగ జ్ఞాపకంవచ్చే మనస్థయిర్యము నాకు లేదాయె!

నామనస్సు ఒక్క దారిలోనే పనిచేస్తున్నది. అన్ని విషయాలు జ్ఞాపకం తెచ్చుకొనే శక్తిలేదు. ఆయన అల్లాగ చూసూ ఉండిపోవటంవల్ల నాకు చికాకెత్తింది. "ఏమిటి చెప్పులా, గొడుగా? తొందరగా చెప్పు నన్ను చంపక'? అని అనేటంతటి విసుగ్గా ఉంది. అదృష్టవశాత్తు అనలేదు.

నా ఆందోళనచూచి, గ్రహించి ఆయన ఓ చిన్న ప్రకటన కాయితం నాచేతి కిచ్చాడు.

ఆ కాయితంలో విషయాలు చూచినతరువాత నాకు జ్ఞాపకం వచ్చింది, ఆ శాస్త్రి ఎవరో, ఆ సంగతి ఏమిటో!

నేను నవ్వుకొని "ఊఁ నిజమే. మరిచిపోయినాను సుమండీ!" అన్నాను.

'శాస్త్రిగారూ ఆ మాటే చెప్పారు!' అన్నాడు ఆ వచ్చిన పెద్దమనిషి.

'ఏమని చెప్పారు?'

'తమకు తగని మరుపని!' అని నవ్వాడు ఆయన. ఈ జబ్బు కూడా నాకు ఉందని అందరూ అనుకొంటున్నారన్నమాట అని – నా కర్మాన్ని నేను నిందించుకొంటూ – పైకి మాత్రం నవ్వుతూ, 'సరేలెండి. రెండుగంటల బండిలో బయలుదేరి వస్తాను.

మీరు ముందు వెళ్ళండి' అన్నాను.

వెళ్ళటానికి ఇష్టంలేనట్టు ముఖంపెట్టి ఆయన 'అల్లాక్కాదండీ, చుట్టుప్రక్కల ఊళ్ళనుంచి కూడా చాలామంది సభకు వస్తున్నారు–ప్రత్యేకంగా మీ ఉపన్యాసం వింటానికి! మీరు రాకపోతే వాళ్లు మమ్ములను బ్రతుకనియ్యరు. దయచేసి ఈ పదకొండు గంటల బండికే బయలుదేరండి' అంటూ కూర్చున్నాడు.

'ఇంకా వంట కాలేదు. భోజనం చెయ్యాలె. పడదు. కాని నా మాటవిని, మీరువెళ్లండి ఈ బండికి. నేను రెండు గంటల బండికి తప్పకవస్తాను' అన్నాను.

అంటే నమ్మడే! ఎంత చెప్పినా నమ్మడు. చివరకు నేను అన్నాను. 'మీరు ఏమన్నా అనండి. ఈ బండికిమటుకు రాను. రెండుగంటల బండికి తప్పకవస్తాను!'

"అయితే నేనూ రెండుగంటల బండిదాకా ఉంటాను! మీరూ నేనూ కలిసేపోదాము. మిమ్ములను వెంటబెట్టుకొని రమ్మన్నారు శాస్త్రిగారు. ఆయన 'వస్తాను మీరు పొండి' అంటారు. 'వస్తారుగదా, అని నీవు అల్లాగ రాకుసుమీ' అని ఆయన మరీ, మరీ చెప్పారు" అన్నాడు ఆయన.

ఆ మాట మీద కాసేపు ఆయనతో పోట్లాడాను.

వెధవ చెప్పుల విషయమై కథ ఊహాభారతంలాగ పెరిగిపోతున్నది. సభాపర్వము అయింది. యుద్ధపర్వము కూడా పూర్తి అయింది.

ఆ చెప్పులు ఎప్పుడో తీసికెళ్ళి వాళ్ళకు ఇచ్చేయవలసింది. అనవసరంగా నెత్తిమీదికి తెచ్చిపెట్టుకొన్నాను. ఇప్పుడు విచారించి ఏం లాభం!

ఆ తరువాత నాలుగురోజులకు బెజవాడ వెళ్ళాను. రేడియో స్టేషనులో పని అయిపోయింది. ఇక ఆ డాక్టరు గారింటికెళ్ళి క్షమాపణ చెప్పుకోవాలె!

ఎట్లా వెళ్ళేది! చెప్పులు ఉంటే తీసికెళ్ళి యిచ్చి 'క్షమించండి ఆలస్యమైనందుకు అంటే అదో మోస్తరుగా ఉండేది.

మా ఆవిడ అన్నట్లు ఇప్పుడు ఏముఖంతో వెళ్ళేది! కాసేపు ఆలోచించి, ఛీ, ఇక ఈ జన్మకు ఆవైపుకు వెళ్ళే యోగ్యత లేదు. అని అనుకొని, ఇంటికెళ్ళి పోదామని స్టేషను రోడ్డుపట్టాను.

ఆ కాంతయ్య కనపడతాడేమోనని భయం. బిక్కుబిక్కుమంటూ అటూ ఇటూ చూస్తూ నడుస్తున్నాను.

ప్రపంచంలో విచిత్రమైన విషయము ఏమిటి అంటే, ఏది రాకుండా ఉండాలనుకొంటామో అదే వస్తుంది! ఏది జరక్కుండా వుంటే బాగుండును అనుకుంటామో అదే జరిగి తీరుతుంది! ఆ రోజున డాక్టరుగారు కనపడకుండా ఉంటే బాగుండునని వెయ్యిదేవుళ్ళకు మొక్కుకున్నాను. ఆయన కనపడనే కనపడ్డాడు!

ఆయన కారు నా పక్కనుంచి వెళ్ళినపుడే నేను ఆయనను చూశాను. చూచి చటుక్కున తల వంచేసుకొన్నాను. ఆ కారు కాస్తదూరం పోయి ఆగింది.

డ్రైవరు దిగివచ్చి 'మిమ్మల్ని రమ్మంటున్నారండీ, డాక్టరుగారు' అన్నాడు. ఇంకా వెళ్ళకుండా ఎల్లాగుండేది? వెళ్ళాను.

ఆయనను చూచేసరికి నాకు చచ్చినచావు అయింది. విచారంగా ముఖంపెట్టి 'క్షమించండి' అన్నాను. ఆయన నవ్వుతూ 'ఎందుకు?' అని తలుపు తెరిచి చెయ్యి అందిచ్చాడు. ఆదరణతో పలకరించి పక్కనే కూర్చోబెట్టుకొన్నాడు. నేను మామూలు పద్ధతిలో కులాసాగా మాట్లాడకపోవటం ఆయనకు కష్టంగా ఉంది కాబోలు.

ఆయన 'ఏమండి, మీకు వంట్లో ఆరోగ్యంగా లేదా?' అన్నాడు.

'ఆరోగ్యంగా లేకేం. బాగానే ఉన్నాను' అని విచారంగా తలవంచుకొన్నాను.

ఆయన 'ఏదో ఉంది నా మనస్సులో' అని ఊహించుకొని సిగరెట్టు అందిచ్చి ఊరుకొన్నాడు.

తరువాత పదినిముషాలలో కారు ఆయన యింటిముందు ఆగింది. కాఫీ తెప్పించారు. ఇద్దరం తాగుతున్నాము.

ఒక నిమిషం అయిన తరువాత 'ఏమండీ అల్లా ఉన్నారు? నా ఉత్తరం అందిందా?' అన్నాడు.

కొంప మునిగింది. ఇక చెప్పుల విషయమే వస్తుందనుకొని, ఆయన ఆ విషయమై అడగకముందే చెప్పేస్తే మర్యాదగా ఉంటుందని తల ఒంచుకొని దీనంగా అన్నాను. 'ఆ చెప్పులు పోయినై అండి' అని.

ఆయన ఏదో విచిత్రంగా, ఏమీ అర్థం కానట్టు చూస్తూ 'ఆ చెప్పులేమిటి! ఏ చెప్పులు?' అన్నాడు.

ఈ చెప్పుల విషయం ఆయన మనస్సులో ఏమీ లేదన్నమాట! నేను అనవసరంగా ఆందోళన పడ్డట్లుంది అనుకొని జరిగిన సంగతీ, నేను మానసికంగా పడ్డ బాధ అంతా చెప్పాను.

డాక్టరుగారు విరగబడినవ్వి ఇల్లా అన్నాడు. 'అయ్యయ్యో! మీరు అకారణంగా బాధపడ్డారు'.

'మీరు ఈ ఊరు వచ్చినప్పుడల్లా ఇక్కడికి వచ్చి మాతో కాసేపు మాట్లాడి నవ్విస్తూ ఉండేవారు. మీరు రావటం మానేస్తే మాకు కష్టం వేసింది. అందుకని మిమ్ములను రమ్మని గట్టిగా వ్రాశాను. అంతేగాని చెప్పుల సంగతి అడగటానికి కాదే! అసలు ఆ విషయము మేము ఎవ్వరూ ఎప్పుడూ అనుకొనేలేదు.

"ఆ రోజున మీరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత కాంతయ్యగారు 'నా చెప్పులు కనపడలేదండీ' అని వెతుకున్నాడు. మీ అన్నగారు మీరు వదిలేసి వెళ్ళిన చెప్పులు గుర్తించి, ఇంకేం, మావాడి చెప్పులు ఇక్కడున్నయి. మీవి తొడుక్కెళ్ళి ఉంటాడు. నేను వెళ్లి చెప్పి పంపిస్తాను లెండి' అన్నాడు."

"కాంతయ్యగారు నవ్వుకొని 'పోనీలెండి. మళ్ళీ తీసుకువచ్చి ఇయ్యాలటండీ ఈ మహద్భాగ్యం! ఆ చెప్పులు వారు తీసికొని వెళ్ళటం నాకూ సంతోషమే! ఇది నా భాగ్యం అనుకొంటాను' అని ఎంతో గౌరవంతోనూ ప్రేమతోనూ అన్నాడు. అంతేగాని ఎవ్వరూ ఏమీ అనుకోలేదు. తరువాత ఆ సంగతే మరిచిపోయినాము. ఎవ్వరికీ జ్ఞాపకం లేదు – మీరు ఇప్పుడు చెప్పిందాకా!"

యీ మాటలు విని నేనూ సంతోషించాను. ఛీ, ఛీ, ఎంత ఆందోళనపడ్డానా అనవసరంగా అని నాలో నేను నవ్వుకొన్నాను.

అప్పుడు నాకు తోచింది – దీనికంతా కారణము అన్నగారు నాకు చెప్పిన మాటలేకదా అని! ఆయన నాకు కాస్త బాధ కలిగించినమాట నిజమేకాని ఆయన బహుశః నా తెలివి తక్కువతనం నాకే బాగా తెలిసి రావాలని అల్లాగ చెప్పి ఉంటారు.

అన్నగారు నాకు అల్లాగ చెప్పటమూ నేను భయపడటమూ ఆ విషయాలన్నీ తలుచుకు తలుచుకు నవ్వారు డాక్టరుగారు. చివరకు ఆయన ప్రేమగా నా భుజంతట్టి తలనిమిరి. 'మీరు ఇంత పిచ్చివారేమండి! బాగానే ఉందిగాని, ఇక ఆ విషయం మరిచిపోండి. మిమ్ములను గురించి ఎవ్వరుగాని పొల్లుమాట అనలేదు. అంతా గౌరవంగా మాట్లాడారు.'

ఈ మాటవల్ల నాకు కొంచెం తృప్తి కలిగింది. 'కాంతయ్యగారు కూడా పాపం, మీయందు గౌరవంతో మాట్లాడారే కాని మరొకటి కాదు. సంతోషించారు కూడా.'

డాక్టరుగారు చెప్పిన సంగతులు అన్నీ విని ఎంతో ఆనందించాను. ఆయన మళ్లీ ఇట్లా అన్నాడు. 'మీరు మనస్సులో ఏమీ కష్టపెట్టుకోవద్దు. ఏదో కాసేపు కులాసాగా మాట్లాడుకొందాము. మామూలుగా వస్తూ ఉండండి. చెప్పులు కావలసినప్పుడల్లా వచ్చి పట్టుకెళ్ళండి' అని పకపకా నవ్వాడు.

అదిగో ఆ చివరమాటే నాకు కష్టం కలిగించేది. కావలసినప్పుడల్లా పట్టుకెళ్ళండి అనటమేమిటి! ఒకప్పుడు మాత్రం నేనట్లా పట్టుకెళ్ళానా ఏమిటి? ఏమిటి ఆ మాటలు! అవే నాకు కష్టం కలిగించేవి!

ఈ కథ అందరికీ తెలిసింది. ఆ కాంతయ్యా, డాక్టరుగారూ, అందరికీ చెప్పారు. నవ్వులాటకే చెప్పివుంటారు. అయినా నాకు అప్రదిష్టవచ్చింది.

ఆ రోజు నుంచి నన్ను అందరూ ఒక విచిత్రవ్యక్తిలా చూస్తున్నారు. నేను ఎక్కడైనా కూర్చుని మాట్లాడి వెళుతూ ఉంటే, అవతల వాళ్ళు ఎవరో ఒకరు 'మాస్టారూ, కాస్త మంచి జత చూచుకొని తొడుక్కెళ్ళండి. మళ్ళీ ఏమొస్తారు' అనడం మొదలుపెట్టారు. నేను వెడుతూ ఉంటే నామీద ఒక కన్ను వేసే ఉంచుతారు–నేను బుద్ధిపూర్వకంగా ఎక్కడబడితే అక్కడ చెప్పులు ఎత్తుకెళ్ళే వాణ్ణిలాగ!

గొడుగు విషయంలోనూ అంతే. చెప్పులు ఎత్తుకెళ్ళేవాడు గొడుగులు ఎత్తుకెళ్ళకుండా వుంటాడా అని అనుకొంటారో ఏం కర్మమో! ఎవరూ నమ్మి నాకు గొడుగు ఇయ్యరుగదా, కాస్త అటు వెళ్ళొస్తానండీ అని అడిగితే! ఒకవేళ ఇచ్చినా, 'ఇక అది రాదు. దానిని ఎక్కడో పారేసి వస్తాడు' అని అనుకొనే ఇస్తారు.

స్కూలులో మాస్టర్లు కూర్చునే గదిలో ఎవరి చెప్పుల జోడుగాని, గొడుగుగాని కనపడకపోతే, 'ఆయన ఎక్కడున్నాడో చప్పున చూడండి' అని ఎవరో ఒకరు అనకమానరు.

నా జీవితంలో ఒక్కసారి అల్లాంటి పొరపాటుపని చేశాను. మళ్ళీ ఎప్పుడూ చేయలేదు.

జీవితంలో జరిగిన ఒక్క పొరపాటును ఆధారం చేసుకొని, లోకం నన్ను గురించి ఇల్లాగ అనుకోటం ధర్మమా! ఏదో పొరపాటు జరిగింది అని లోకం నన్ను క్షమించక ఇల్లాగ అనటం అన్యాయం కాదా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం దొరకలేదు. అది ప్రశ్నగానే మిగిలిపోయింది!

(1962)